

Drumul spre noua realitate

Agilitatea și reziliența afacerilor

Webinar nr. 1

23 Aprilie, 2020



Bogdan Văduva
Partener, Head of Deal Advisory
KPMG România



Richard Perrin
Partener, Head of Advisory
KPMG România



Angela Manolache
Partener, Advisory
KPMG România



Speranța Munteanu
Senior Advisor
KPMG România



Laura Tonescu
Partener, Head of KPMG Legal
Tonescu și Asociații



Nicoleta Mihai
Director, Restructuring
KPMG România

01

Noua realitate a afacerilor în contextul economic actual

02

Moratoriul în contextul restructurării financiare – oportunități și provocări

03

Este insolvența prima soluție pentru a naviga prin această criză?

04

Q&A



Noua realitate a afacerilor în contextul economic actual



Bogdan Văduva
Partener, Head of Deal Advisory
KPMG România



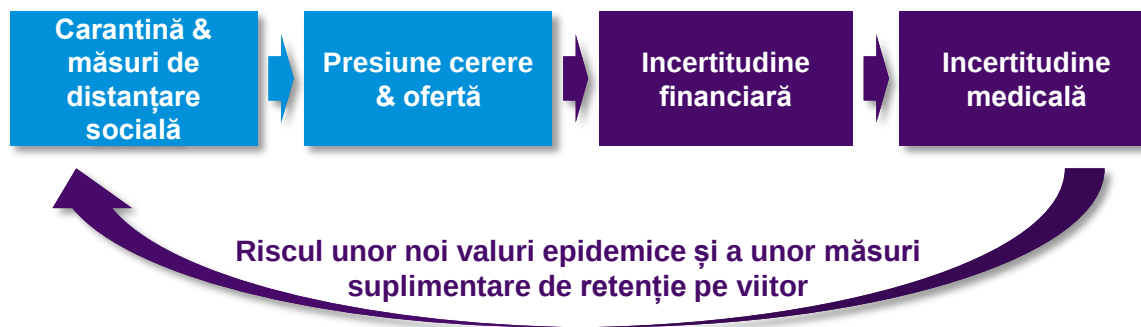
Richard Perrin
Partener, Head of Advisory
KPMG România

Contextul actual - perspective macro



O criză de sănătate cu implicații socio-economice globale, fără precedent

“În urmă cu doar trei luni, ne așteptam la o creștere a venitului pe cap de locuitor pozitivă în peste 160 de țări membre în 2020. Astăzi, acest număr a fost transformat: acum ne așteptăm ca peste 170 de țări să înregistreze o creștere negativă a venitului pe cap de locuitor în acest an” – IMF Director Kristalina Georgieva



- Pandemia cauzată de Covid-19 aduce provocări fără precedent și schimbări rapide și definitive asupra mediului de afaceri, rezultând în scăderea economiei în context global
- Din cauza restricțiilor impuse de către autorități, au apărut șocuri simultane pe cerere și ofertă, care au afectat toate sectoarele economice și economia globală, aceasta contractându-se abrupt în Q2 și pe parcursul anului 2020
- Așteptările sunt ca economia să înceapă să își revină în Q3 2020, ca urmare a relaxării restricțiilor și a reînceperii activității economice, însă revenirea va fi una lentă și progresivă. Se estimează că o revenire integrală a economiei se va întinde pe o perioadă cuprinsă între 6 și 10 trimestre

Aspecte cheie

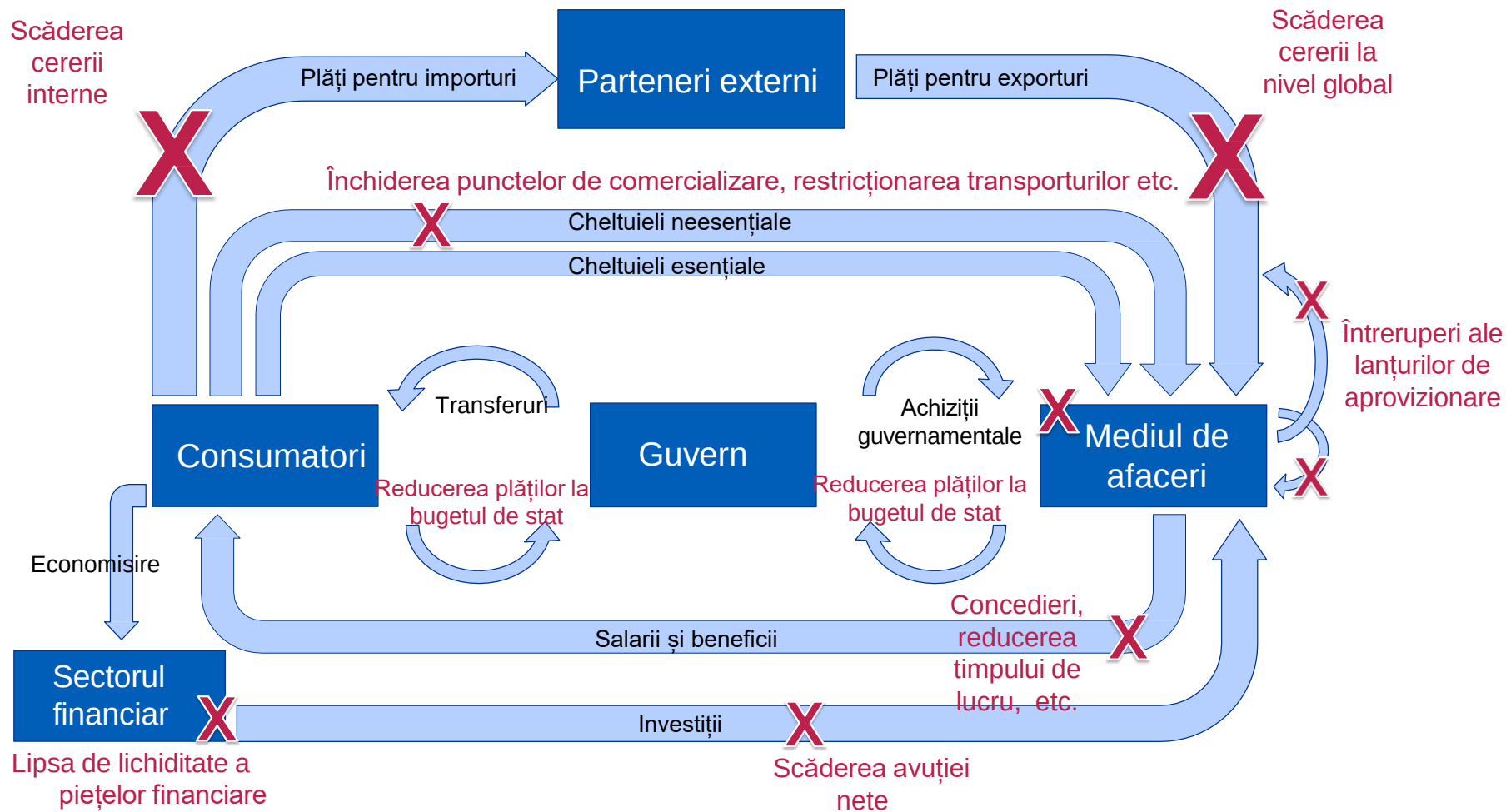
- Începând cu Aprilie 2020, aproximativ **78%** din populația globului se afla în diferite stadii de distanțare socială
- FMI prognozează o scădere între **2-3%** a PIB-ului global în **2020**
- Economiiile cele mai dezvoltate au fost și cele mai afectate, în comparație cu economiile emergente: **- 6.1% PIB vs -1.0%**
- Prețul barilului de petrol a scăzut dramatic ajungând la niveluri negative, de **-40.32\$** în **Q2 2020**
- Numărul șomerilor din SUA este estimat să crească până la **25 de milioane** în **Q2 2020**
- PIB-ul Chinei a înregistrat o scădere de **-6.8%** în **Q1 2020** y/y
- Zona Euro va suferi cea mai mare scădere a PIB-ului, de până la **-7.5%**, comparativ cu **-5.9%** SUA și **+1.2%** China
- PIB-ul României va înregistra o scădere de **-5.0%** în **2020**, conform FMI și de până la **-1.9%** conform Guvernului României versus **+ 4.1%** creștere în **2019**
- Rata șomajului în România este așteptată să atingă **10.1%** în **2020**, comparativ cu **3.9%** în **2019**

Sursa: IMF- World Economic Outlook, April 2020, KPMG Economics



© 2020 KPMG Romania S.R.L., a Romanian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

Șocul crizei COVID-19 se resimte la nivelul întregii economii



Sursa: KPMG Economics, Baldwin (2020)

- Restricțiile impuse de criza sanitară și modificările de comportament au determinat scăderea abruptă a activității de afaceri și consumului
- Peste un milion de contracte de muncă au fost suspendate de la începutul crizei
- Șocul este unul combinat, al cererii, ofertei și al piețelor financiare
- Toate sectoarele economiei vor fi afectate direct sau indirect; IMM-urile cu datorii mari și rezerve scăzute de cash sunt cele mai expuse
- Măsuri guvernamentale fără precedent sunt necesare
- România este în particular vulnerabilă datorită deficitului bugetar ridicat și economiei bazate pe consum

Cum menținem agilitatea și reziliența afacerilor?



Efectele crizei se vor resimți la nivelul organizației, pe cei trei piloni principali: financiar, operațional și comercial

Financiar

- Teste de stres financiar și prognoză
- Lichiditate și acces la finanțare
- Planificarea tipurilor de răspuns la criza financiară și la diferitele scenarii

Impact:

- Lichiditate
- Venituri
- Active

Operațional

- Administrarea crizei operaționale
- Capital uman
- Lanțurile de aprovizionare
- Tehnologii și date
- Spații de lucru și alte proprietăți
- Risc cibernetic și de fraudă

Impact:

- Șocuri operaționale
- Continuitatea activității de bază

Comercial

- Piețe, produse și servicii
- Experiența și comportamentul clienților

Impact:

- Piețe (schimbarea modelului)
- Consumatori/ clienți (presiuni determinate de schimbarea comportamentului)

Principalele provocări și nevoi de remodelare a afacerii

- **Lanțul de aprovizionare:** Reziliența lanțurilor de aprovizionare pe verticală va fi critică pentru gestionarea continuă și eficientă a operațiunilor comerciale. Impactul actualei crize va duce la neîndeplinirea contractelor, prin prisma clauzei de forță majoră. Acest lucru va crea consecințe mai largi pentru disponibilitatea bunurilor și furnizarea de servicii.
- **Digitalizare:** Angajații vor avea nevoie să fie conectați în permanență pentru a continua să lucreze eficient, iar acest lucru necesită instrumente și aplicații digitale care să le ușureze munca. Inevitabil, există o presiune uriașă pentru a schimba canalul de livrare a serviciilor de bază pe platforme digitale. Pentru multe companii această presiune este resimțită pentru prima dată.
- **Experiența clienților:** Emoțiile, nevoile și comportamentul clienților determină schimbări rapide în cerere, tipare de cumpărare și canale utilizate. Normele de abordare a clienților se schimbă semnificativ, cu noi bune practici care apar zilnic. Clienții schimbă canalele comerciale cu rapiditate, în special la digital pentru produse și servicii cheie. Oportunitățile pentru produsele și serviciile inovatoare vor trebui accelerate pentru a satisface noile nevoi ale consumatorilor.



Moratoriul în contextul restructurării financiare – oportunități și provocări



Speranța Munteanu
Senior Advisor
KPMG România



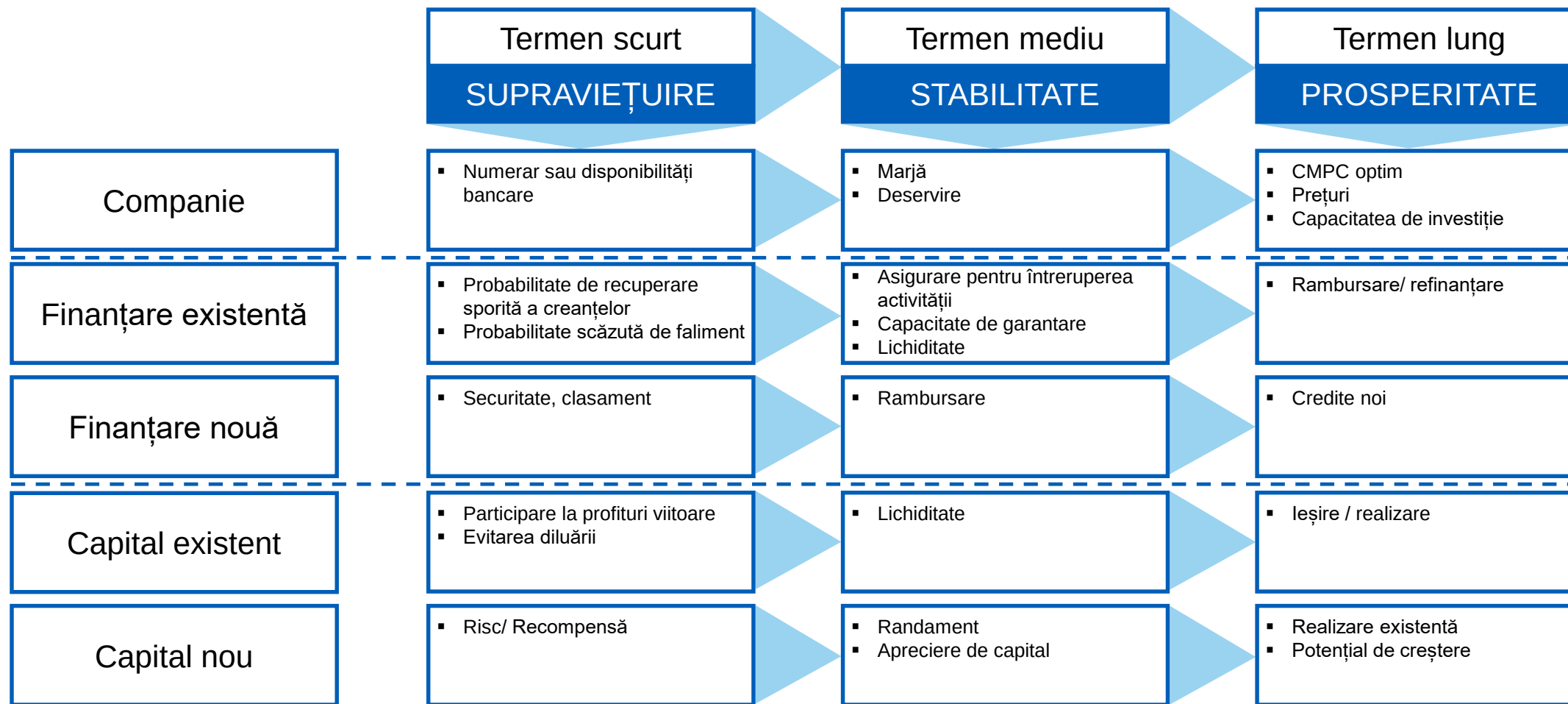
Angela Manolache
Partener, Advisory
KPMG România



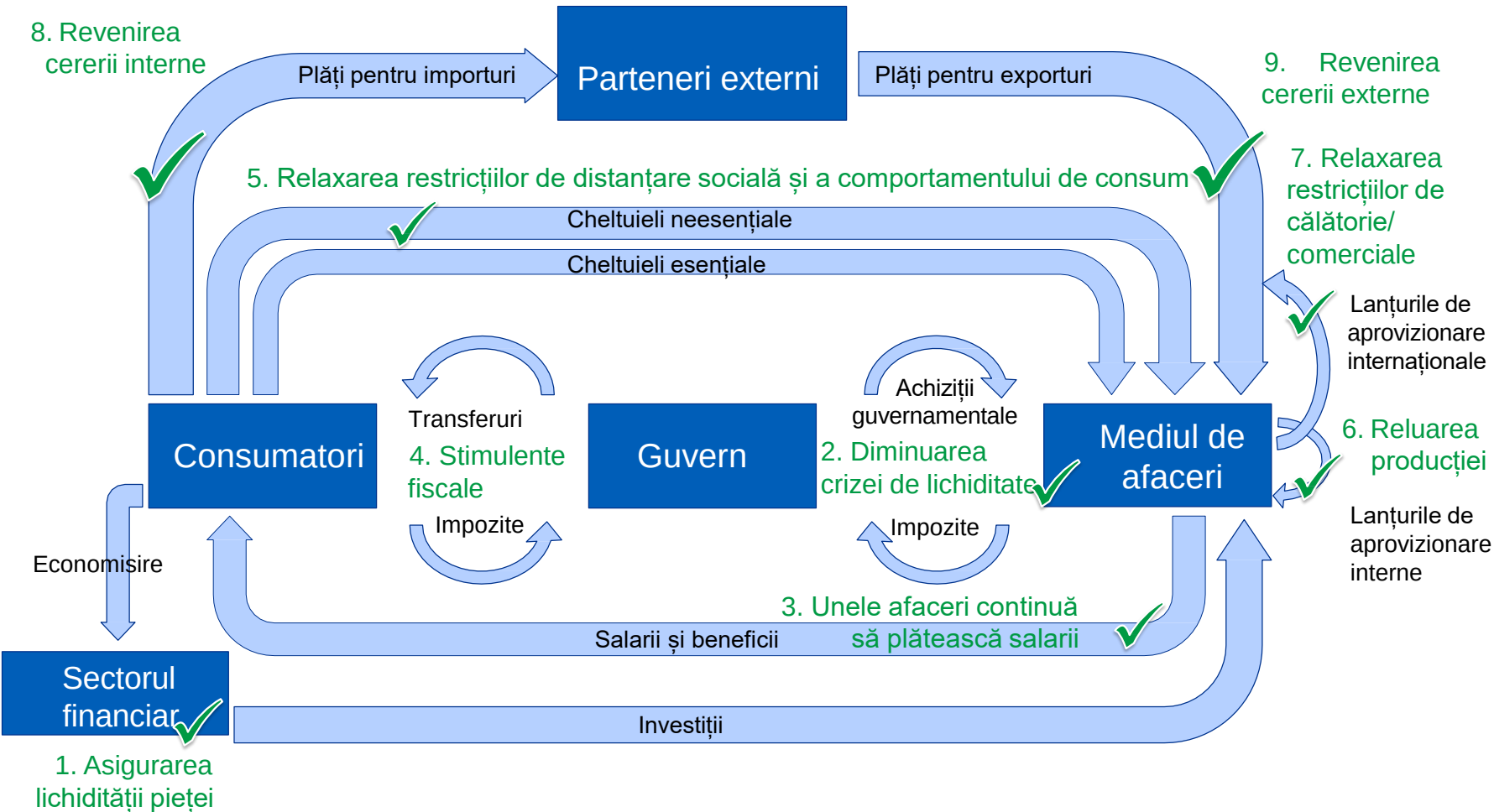
Laura Toncescu
Partener, Head of KPMG Legal
Toncescu și Asociații



Restructurarea financiară în timp



Depășirea crizei necesită măsuri fără precedent



Sursa: KPMG Economics, Baldwin (2020)

- Autoritățile au luat măsuri de asigurare a lichidității în piață, printre care și moratoriul financiar
- Sistemul financiar este bine capitalizat și poate juca un rol important în relansarea economiei
- Creditul bancar este însă mult mai redus decât creditul furnizor, astfel încât criza de lichiditate nu poate fi rezolvată doar prin moratoriul financiar
- Menținerea lichidității, asigurarea accesului la finanțare și continuarea investițiilor sunt critice pentru depășirea perioadei de recesiune



Moratoriul financiar – între oportunitate și provocare



Moratoriul financiar implementat prin OUG 37/2020 și normele de aplicare aprobate prin HG 270/2020 permit debitorilor să solicite, în 45 de zile începând cu 30 martie 2020, suspendarea obligației de plată a ratelor de credit, pentru o perioadă cuprinsă între 1 și 9 luni

Cine beneficiază?

- **Persoanele fizice**
- **Persoanele juridice** – inclusiv instituții financiare, altele decât instituții de credit
- **Alte categorii de agenți economici** (persoane fizice autorizate, întreprinderi familiale, întreprinderi individuale, persoane care exercită profesii individuale)

Pentru ce tipuri de contracte?

Contracte de credit și contracte de leasing:

- încheiate înainte de 30 martie 2020 cu instituții de credit și instituții financiare nebancare
- pentru care nu a fost declarată scadența anticipată înainte de 30 martie 2020
- fără restanțe la data de 16 martie 2020 (dacă există, acestea pot fi achitate până la data solicitării)



În ce condiții?

Debitorii au veniturile afectate direct sau indirect de pandemia COVID-19 și se află în imposibilitatea de a onora obligațiile de plată; în plus, persoanele juridice îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- **Dețin certificatul albastru SAU certificatul galben** emise de MEEMA SAU **declară pe propria răspundere** că activitatea lor a fost total sau parțial întreruptă ca urmare a deciziilor autorităților și că nu își pot onora obligațiile de plată
- **Nu se află în insolvență** la data solicitării suspendării

Care sunt efectele suspendării?

- **Durata contractuală** poate fi prelungită cu o perioadă egală cu durata suspendării
- **Dobânda datorată** suspendată la plată se capitalizează și se plătește eşalonat pe durata rămasă

Pentru solicitările aprobate, suspendarea produce efecte de la data notificării.



La nivelul persoanei juridice trebuie să existe deciziile organelor corporative competente



Declarația pe proprie răspundere care se depune de către debitor trebuie asumată și semnată de către reprezentantul legal/ reprezentanții legali ai societăților, după o analiză corespunzătoare a situației societății

Alte provocări:

- În cazul în care există mai mulți reprezentanți legali, cine trebuie să semneze?
- Cine poate semna în cazul în care reprezentantul legal nu este disponibil?



Pot fi distribuite sau plătite dividende de către o societate și aceasta să solicite și suspendarea plăților în baza OUG 37?

Provocări juridice legate de interpretarea OUG 37



Ce se întâmplă cu ratele care devin scadente după 16 martie, dar care nu sunt plătite până la momentul depunerii cererii?



Sunt toate tipurile de credit acoperite de OUG 37?



Ce se întâmplă cu obligațiile asumate în contract (covenants)? Sunt acestea modificate prin efectul legii?



În cazul în care o societate are mai mulți creditori, cum poate stabili ce credite să plătească și pentru ce credite să solicite suspendarea și cum ar trebui să arate declarația într-o astfel de situație?



Cine poate alege perioada pentru extinderea creditului?

Alte aspecte relevante



- 1 OUG 37/2020 nu se aplică contractelor de leasing operațional.
- 2 OUG 37/2020 se aplică când creditorul este o societate românească, astfel încât în funcție de situația concretă s-ar putea ca aceasta să nu se aplice în cazul structurilor internaționale de finanțare, chiar dacă creditorii români au fost sau sunt parțial implicați.
- 3 Societățile de leasing, de factoring, societățile de asigurare etc., pot și ele beneficia, în calitate de debitori, de OUG 37/2020.
- 4 Pentru debitorii care nu se califică pentru a obține suspendarea prevăzută de OUG 37, contractele de credit vor continua să producă efecte (inclusiv în ceea ce privește dobânda penalizatoare, scadența anticipată etc.).
- 5 E posibil ca OUG 37 să fie amendată atât pentru a clarifica anumite aspecte care nu sunt suficient de clare acum, dar și în procesul de aprobare a sa în Parlament.

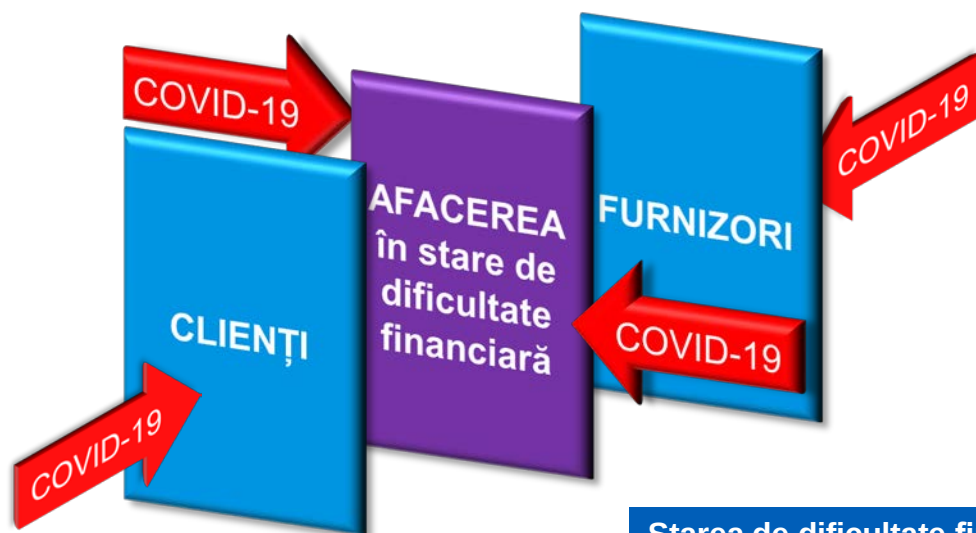


Este insolvența prima soluție pentru a naviga prin această criză?



Nicoleta Mihai
Director, Restructuring
KPMG România

Efectele crizei COVID-19: afaceri în stare de dificultate financiară sau în stare de insolvență



Efectele crizei COVID-19

- Criza COVID-19 se manifestă printr-un efect combinat la nivelul cererii, al ofertei și al piețelor financiare
- Efectul combinat este sporit de amplexarea creditului comercial ⇒ efect de contagiune în cadrul economiei naționale
- Cele mai afectate vor fi afacerile cu un nivel mare al datoriilor și un nivel redus al lichidităților ⇒ **stare de dificultate financiară** sau **stare de insolvență**
- Între cele două stări există o linie de demarcație foarte fină, caracterizată prin următoarele coordonate:

(**insuficiența fondurilor** | **potențialul real de neexecutare a obligațiilor**)

Starea de dificultate financiară

- 1) grad de *lichiditate* pe termen scurt redus și/sau
- 2) grad de *îndatorare* pe termen lung ridicat,
- 3) **insuficiența** resurselor care pot fi
 - generate din activitatea operațională sau
 - atrase prin activitatea financiară, și
- 4) **potențialul de neexecutare** a obligațiilor contractuale exigibile

Starea de insolvență

[cauze ce vor fi identificate în raportul privind cauzele și împrejurările insolvenței]

- 1) **insuficiența** fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile
- 2) **iminența neexecutării** sau **neexecutarea** obligațiilor de plată certe, lichide și exigibile

Cum alegem: preinsolvență sau insolvență?

Context

- demarcație fină între starea de dificultate financiară și starea de insolvență
- lipsa unui test de viabilitate – filtru pentru afacerile restructurabile în preinsolvență și cele recomandabil a fi supuse insolvenței
- dilema societății:

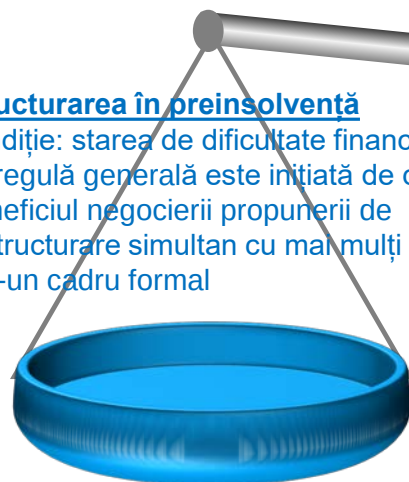
Intenția continuării afacerii prin **restructurare preventivă**

vs.

Obligația legală a formulării propriei cereri de **insolvență**

Restructurarea în preinsolvență

- condiție: starea de dificultate financiară
- ca regulă generală este inițiată de debitor
- beneficiul negocierii propunerii de restructurare simultan cu mai mulți creditori, într-un cadru formal



Concordatul preventiv:

- Un proces flexibil foarte rapid (chiar prea rapid) care oferă debitorului posibilitatea unei a doua șanse
- cadrul de reglementare actual este insuficient din multe perspective dar mai ales pentru atragerea de finanțare nouă
- Permite suspendarea executărilor individuale ale creditorilor – oferind un cadru concursual pentru negocierea planului de restructurare
- Negocierea concordatului este lăsată la inițiativa companiei debitoare și de multe ori e privită cu suspiciune de creditori
- eșecul restructurării face obligatorie deschiderea insolvenței

Restructurarea în insolvență a debitorului în posesie

- Două circumstanțe: stare de insolvență prezumată sau starea de insolvență iminentă
- obligația legală a reprezentanților legali ai societății de a formula cererea de deschidere a procedurii de insolvență în 30 de zile de la data instalării insolvenței



Reorganizarea judiciară:

- O procedura lungă și greoaie care duce de multe ori la scădere de valoare datorată lentorii procesului
- Absența unui test de viabilitate – care să distingă între afacerile reorganizabile și cele sortite falimentului
- Lungimea perioadei de observație (de multe ori peste un an) scade semnificativ șansele unei restructurări sustenabile
- există un stigmat al insolvenței, care scade semnificativ încrederea partenerilor și crește costurile operaționale
- eșecul reorganizării judiciare face cert falimentul

Insolvența: o soluție sau o obligație legală?



Când este obligatorie?

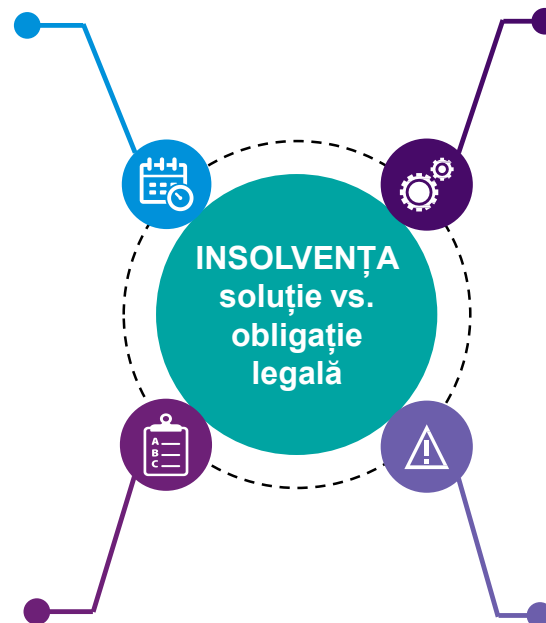
- Dificultatea financiară nu a fost analizată și sunt îndeplinite condițiile privind starea de insolvență
- În **30 de zile** de la data instalării stării de insolvență, societatea prin reprezentanții legali are obligația formulării cererii de deschidere a propriei insolvențe

Condițiile stării de insolvență

- **prezumată**: creanță certă, lichidă, exigibilă, neplătită de mai mult de 60 de zile de la scadență, cu valoare mai mare de 40.000 lei
- **iminentă**: debitorul nu va putea plăti la scadență datoriile exigibile angajate, cu fondurile bănești disponibile la data scadenței

Vreo excepție?

- Când, deși sunt îndeplinite condițiile de insolvență, societatea se află în **negocieri extrajudiciare** purtate cu bună-credință cu creditorii săi (în afara sau în cadrul procedurilor de restructurare preventivă) ⇒ prevalența procedurilor preventive față de insolvență
- În **5 zile** de la eșuarea negocierilor, societatea prin reprezentanții legali are obligația formulării cererii de deschidere a propriei insolvențe
- Impedimente în formularea cererii de către societatea debitoare: creanțe bugetare > **50%** din totalul declarat al creanțelor



Ce fel de soluție este insolvența?

- față de restructurarea preventivă:
 - Soluție **alternativă la restructurarea** preventivă
 - Există cazuri când, chiar dacă sunt îndeplinite condițiile de insolvență, prevalează deschiderea procedurii preventive de insolvență
 - Efect al **eșuării procedurii de restructurare** preventivă
- insolvența ca procedură independentă:
 - Soluție de **continuare a afacerii** în formă reorganizată
 - Reorganizarea judiciară** este disponibilă societății de **bună-credință**, fără condamnări pentru o serie de infracțiuni intenționate (ex. contra patrimoniului, de corupție, de serviciu, de fals)
 - Efect al **eșuării reorganizării judiciare** – implică deschiderea falimentului, ca fază finală a procedurii

Sanțiuni pentru neformularea cererii de deschidere a propriei insolvențe

- Răspunderea **civilă**, patrimonială a persoanelor responsabile pentru **agravarea** stării de insolvență a societății, produsă ca urmare a unor acte intenționate efectuate în perioada suspectă
- Răspunderea **penală** a reprezentanților legali ai societății pentru **omisiunea de a introduce cererea** de deschidere a insolvenței într-un termen care depășește cu mai **mult de 6 luni** termenul prevăzut de lege de la apariția stării de insolvență

Q&A

Contact:



Bogdan Văduva
Partener, Head of Deal Advisory
bvaduva@kpmg.com



Richard Perrin
Partener, Head of Advisory
rperrin@kpmg.com



Angela Manolache
Partener, Advisory
amanolache@kpmg.com



Speranța Munteanu
Senior Advisor
smunteanu@kpmg.com



Laura Toncescu
Partener, Head of KPMG Legal
ltoncescu@kpmg.com



Nicoleta Mihai
Director, Restructuring
nmihai@kpmg.com



kpmg.com/socialmedia



kpmg.com/app

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG Romania S.R.L., a Romanian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name, logo and “cutting through complexity” are registered trademarks or trademarks of KPMG International.